

Sygn. akt III AUa 757/14

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibieli SSA Romana Mrotek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2015 r. na rozprawie

sprawy Z. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o wyrównanie świadczenia

w przedmiocie skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 listopada 2011 roku w sprawie III AUa 403/11 oraz poprzedzającym go wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 6 maja 2011 roku w sprawie o sygn. IV U 408/11

p o s t a n a w i a :

odrzuć skargę.

Sygn. akt III AUa 757/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2011 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie w sprawie III AUa 403/11 oddalił apelację ubezpieczonego Z. T. od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 maja 2011 r. (sygn. akt IV U 408/11).

W dniu 24 września 2014 r. ubezpieczony Z. T. wystąpił ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie i poprzedzającym go wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie.

Jako podstawę prawną skargi ubezpieczony podał przepis art. 403 § 2 k.p.c. Powołał się na dokument w postaci pisma Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w K. z dnia 30 czerwca 2014 roku, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Dokument ten skarżący otrzymał w dniu 02 lipca 2014 r., tj. po wydaniu w sprawie prawomocnego wyroku i nie mógł z niego skorzystać wcześniej w postępowaniu przed sądem. Ubezpieczony wskazał,

że pismem tym Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego poinformowała go, że dokumentacja dotycząca okresów podlegania przez niego ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresów zaliczenia oraz wysokości składek wpłynęła do KRUS dnia 2 sierpnia 2014 roku. KRUS jednocześnie wskazała, że w związku z powyższym w roku 1995 nie było możliwe wydanie Z. T. zaświadczenia o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresach podlegających zaliczeniu oraz wysokości opłaconych składek. Na tej podstawie skarżący wywiódł, że skoro KRUS nie otrzymała przedmiotowej dokumentacji od ZUS, to nadal znajdowała się ona w posiadaniu ZUS. Zatem to ZUS w momencie rozpatrywania wniosku ubezpieczonego o emeryturę powinien posiadać informacje o opłacanych przez skarżącego składkach do Funduszu Ubezpieczenia Społecznego Rolników w czasie od 1 lipca 1977 roku do 31 grudnia 1988 roku.

Skarżący podniósł, że pismo przez niego przedstawione burzy stan faktyczny ustalony tak przez Sąd Okręgowy w Koszalinie, jak i wskazany przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie w treści wyroku oddalającego apelację ubezpieczonego. Pismo z dnia 30 czerwca 2014 roku świadczy, zdaniem Z. T., o tym, że jako osoba ubezpieczona, nie mógł uzyskać stosownych dokumentów z KRUS, która nie posiadała ich na chwilę składania przez niego wniosku (1995r.). W ocenie skarżącego wskazuje to na winę i zaniedbanie ZUS, który w momencie rozpatrywania wniosku winien tę okoliczność uwzględnić z urzędu.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 6 maja 2011r. (sygn. akt IV U 408/11), jak też wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 listopada 2011r. (sygn. akt III AUa 403/11), o wznowienie postępowania oraz o dopuszczenie dowodów z dokumentów w postaci pisma KRUS Oddziału Regionalnego w K. z dnia 30 czerwca 2014r. oraz zaświadczenia z KRUS o okresach opłacania składek z dnia 12 września 2012r.

W odpowiedzi na skargę Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o jej odrzucenie wskazując, że przedłożone przez ubezpieczonego pismo z dnia 30 czerwca 2014r. nie może zostać potraktowane jako nowy dowód, który miałby wpływ na wynik postępowania w sprawie III AUa 403/11. ZUS powołując się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 listopada 2011r. (sygn. akt III AUa) podał, że ubezpieczony powinien przedłożyć wszelkie dowody dotyczące jego ubezpieczenia już w 1995 roku, a skoro tego nie uczynił, to nie może skutecznie domagać się wyrównania świadczenia. Jednocześnie ZUS poinformował, że dowodem, na podstawie którego organ rentowy dokonał stosownego przeliczenia było pismo z dnia 3 grudnia 2009 roku wystawione przez Urząd Gminy w Ś., a nie zaświadczenie z ZUS. W związku z tym, tylko od ubezpieczonego zależało, kiedy zwróci się do Urzędu Gminy w Ś. o wydanie stosownego zaświadczenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania jest niedopuszczalna i dlatego podlegała odrzuceniu.

Na wstępie Sąd Apelacyjny podkreśla, że instytucja wznowienia postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpieniu zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu wyrokowi powoduje, że przywrócenie stanu sprzed zamknięcia podlegającego wznowieniu postępowania sądowego może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Podstawy wznowienia powodują konieczność wywołania na nowo procesu dotkniętego brakami formalnymi (nieważnością), bez względu na ich wpływ na rozstrzygnięcie (art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c.), oraz fakt wydania wyroku na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą (art. 401 k.p.c.). Przyczyny wznowienia postępowania wymienia też art. 403 k.p.c. Przyczyny te określa się jako restytucyjne (lub niekiedy właściwe przyczyny restytucyjne), a to ze względu na ich charakter, który decyduje o celowości ponownego rozpatrzenia zakończonej już sprawy. Sąd Apelacyjny podkreśla, że w postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada niewzruszalności prawomocnych wyroków sądowych (art. 365 § 1 k.p.c.), dlatego też przepisy normujące sytuacje, w których może nastąpić uchylenie lub zmiana prawomocnego wyroku muszą być interpretowane ściśle. Warunkiem możliwości rozpatrywania zasadności skargi o wznowienie jest spełnienie warunków wskazanych w art. 410 § 1 k.p.c. Brak jednego z nich sprawia, iż rozpatrywanie sprawy na nowo nie jest niemożliwe. Dlatego stwierdzenie braku choćby jednego z nich powoduje odrzucenie skargi.

W przedmiotowej sprawie skarżący podając podstawę wznowienia wskazuje na art. 403 § 2 k.p.c. Przepis ten dotyczy sytuacji, gdy fakty w dacie wydania orzeczenia pozostają stronie nieznane i są dla niej niedostępne. Podkreślenia wymaga, iż okoliczności i dowody później wykryte to okoliczności w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnione i nieznane stronom. Nie odnosi się to pojęcie do okoliczności i dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, a tylko niedostrzeżonych przez stronę (zob. postanowienie SN z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNC 1969, nr 2, poz. 36). W doktrynie przeważa pogląd, że "wykrycie" środków dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu odnosi się nie tylko do dowodów wówczas istniejących, lecz nieznanymi stronom, ale także dowodów, których w czasie poprzedniego postępowania nie można było powołać, gdyż dopiero po jego zakończeniu pojawiła się możliwość ich przeprowadzenia. Z przepisu art. 403 § 2 k.p.c. wynika, że późniejsze wykrycie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych może stanowić podstawę wznowienia postępowania tylko wówczas, gdy te okoliczności lub dowody pozostają potencjalnie w związku przyczynowym z wynikiem sprawy (w szczególności dotyczącą podstawy faktycznej powództwa - zob. postanowienie SN z dnia 24 maja 1982r., II CO 1/82, OSP 1984, z. 2, poz. 27), a strona nie mogła z nich skorzystać. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, Lex, nr 78214) przyjął, że niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby ich powołania strona tego nie uczyniła. Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 16 maja 2008r. (III CZ 20/08), iż w przepisie art. 403 § 2 k.p.c. chodzi o późniejsze wykrycie faktów i dowodów dla strony nie tylko nieznanymi w toku poprzedniego postępowania, lecz, których także nie mogła znać, choć istniały już w toku tego postępowania, jednakże nie były objęte materiałem sprawy.

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. Sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę o wznowienie postępowania wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. W świetle utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego ta ostatnia przyczyna odrzucenia skargi zachodzi nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nieodpowiadający ustawie, ale także wówczas, gdy wskazane w niej okoliczności wprawdzie dadzą się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz jednak w rzeczywistości podstawa ta nie występuje.

Taka sytuacja zachodzi w odniesieniu do wskazanej przez skarżącego podstawy wznowienia postępowania w oparciu o art. 403 § 2 k.p.c., to jest twierdzenia o późniejszym wykryciu takich okoliczności faktycznych i środków dowodowych, które mogły mieć wpływ na wynik sprawy, a z których ubezpieczony nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przesłuchania skarżącego na rozprawie w dniu 3 lutego 2015 roku, Z. T. jako podstawę faktyczną wznowienia postępowania powołał dokument w postaci pisma KRUS z dnia 30 czerwca 2014 roku, w którym wskazano, że ten organ jako instytucja przejmująca dane dotyczące rolników opłacających składki na ubezpieczenie rolnicze nie otrzymała z Urzędu Gminy Ś., ani z ZUS dokumentacji potwierdzającej okresy ubezpieczeniowe skarżącego. Natomiast KRUS podniósł, że to Z. T. złożył dokumentację dotyczącą okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresów podlegających zaliczeniu oraz wysokości opłaconych składek przesyłką, która wpłynęła do KRUS w dniu 2 sierpnia 2012r. Wobec powyższego nie było możliwe wydanie przez KRUS w czerwcu 1995 roku zaświadczenia o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, okresach podlegających zaliczeniu oraz wysokości opłaconych składek.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w sprawie bezsporny jest fakt, że Z. T. był w posiadaniu informacji o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników w latach 1977-1988 i to zarówno w chwili składania wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego (1995r.), jak też w okresie późniejszym. Jednakże dopiero w 2009 roku fakt ten zgłosił w ZUS występując z wnioskiem o przeliczenie świadczenia i ustalenie jego ponownej wysokości. Okoliczności te wyraźnie wskazują, że pismo KRUS z dnia 30 czerwca 2014 roku nie jest nowym dowodem w sprawie w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., bowiem nie istniało przed prawomocnym zakończeniem sprawy (tj. przed 22 listopada 2012r.), ale co najistotniejsze dotyczy ono okoliczności, które były znane sądom obu instancji w toku rozstrzygnięcia sprawy. Także z przesłuchania wnioskodawcy wynika, że w momencie składania wniosku o świadczenie emerytalne, skarżący miał

wiedzę o tym, że w latach 1977-1988 opłacał składki na Fundusz Emerytalny Rolników, a jedynie nie zdawał sobie sprawy, że okoliczność tę musi przedstawić Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. Błędnie bowiem uznał, że fakty te są znane organowi z urzędu.

Z powyższego jednoznacznie wynika, iż powołany dowód nie mógł mieć wpływu na wynik sprawy a więc ubezpieczony nie może opierać skargi o wznowienie postępowania na podstawie określonej w art. 403 § 2 k.p.c., która w rzeczywistości nie zachodzi.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny uważa, że skarga ubezpieczonego nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia postępowania i zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. podlegała odrzuceniu.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel